

Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny v základních a středních školách v Praze

*Výsledky výzkumného šetření v ZŠ (jaro 2024) a v SŠ (jaro 2025)
hl.m.Praha*

Projekt TAČR: Vzdělávání cizinců ve školách a jeho dopad na úspěšné začlenění do české společnosti (2023-2026)

aplikační garant: MŠMT

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Cíl výzkumného šetření v ZŠ a SŠ

- **Upřesnit odhad počtu žáků s nedostatečnou znalostí češtiny jako vyučovacího jazyka, kteří potřebují jazykovou podporu, a to bez ohledu na státní občanství žáků**
- **Odhadnout, jakou míru jazykové podpory tito žáci potřebují**
- **Zjistit, jak jsou žáci s nedostatečnou znalostí češtiny podporováni systémem jazykové přípravy podle §20 školského zákona a podle vyhlášky č. 48/2005 Sb.**

Šetření v ZŠ

1. Jaro 2024 - 725 ZŠ – 166 z Prahy
– „stará“ vyhláška
2. Jaro 2026 – aktuální vyhláška

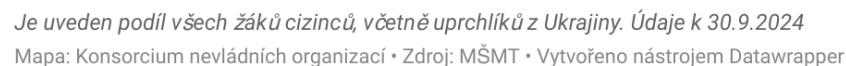
Šetření v SŠ

1. Jaro 2025 – 990 SŠ – 146 z Prahy

Žáci cizinci tvoří **7,4 %** všech žáků základních škol

% žáků cizinců + uprchlíků

Žáci cizinci tvoří **4 %** všech žáků středních škol

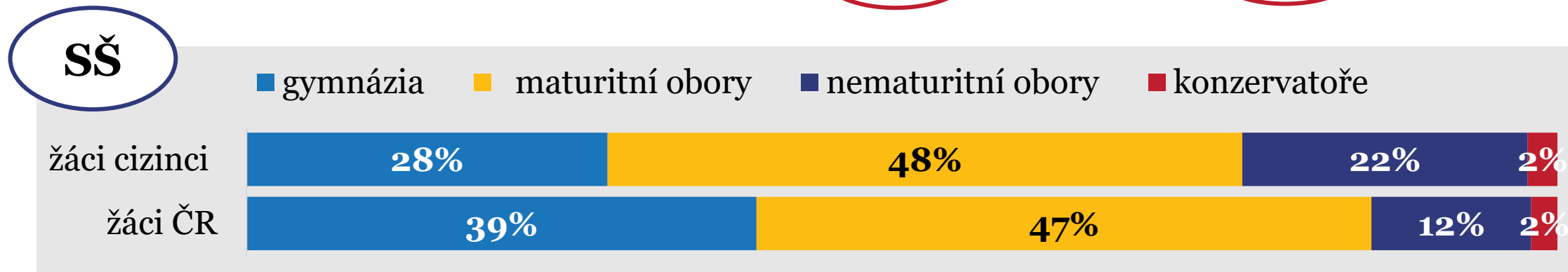
% žáků cizinců + uprchlíků

Žák cizinec = žák s cizím státním občanstvím, jsou zahrnuti i uprchlíci z Ukrajiny

Počty žáků cizinců v ZŠ a SŠ v Praze + rozložení žáků cizinců v oborech, 2024/25

Hl.m.Praha	Počet škol celkem	Počet žáků celkem	Počet žáků cizinců	Počet žáků uprchlíků	Počet škol s žáky cizinci	Počet škol určených pro JP*
			17 %		97 %	64 %
ZŠ	300	121 889	20 840	8 542	291	185
SŠ	201	81 450	6 273	1 307	193	8
			8 %		96 %	

Žák cizinec = žák s cizím státním občanstvím, jsou zahrnuti i uprchlíci z Ukrajiny; Uprchlík = osoba s dočasnou ochranou z Ukrajiny;

*Podíl určených škol = ze škol, na které chodí žáci cizinci

Tři úrovně znalosti češtiny použité ve výzkumu

- **NEDOMLUVÍ se česky a potřebovali by INTENZIVNÍ podporu**
- **DOMLUVÍ SE S POMOCÍ a potřebovali by STŘEDNÍ podporu**
- **DOMLUVÍ SE BEZ POMOCI a potřebovali by OBČASNOU podporu**

Součástí výzkumného šetření nebyl jazykový test. Zástupci škol uváděli počty žáků podle svých zkušeností.

Hlavní zjištění výzkumného šetření za ZŠ v 5 krajích, za SŠ v celé ČR

- Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny tvoří **10,7 %** všech žáků **základních škol** v **Praze**.
- Na **středních školách** studuje v **Praze 2 %** žáků s nedostatečnou znalostí češtiny.

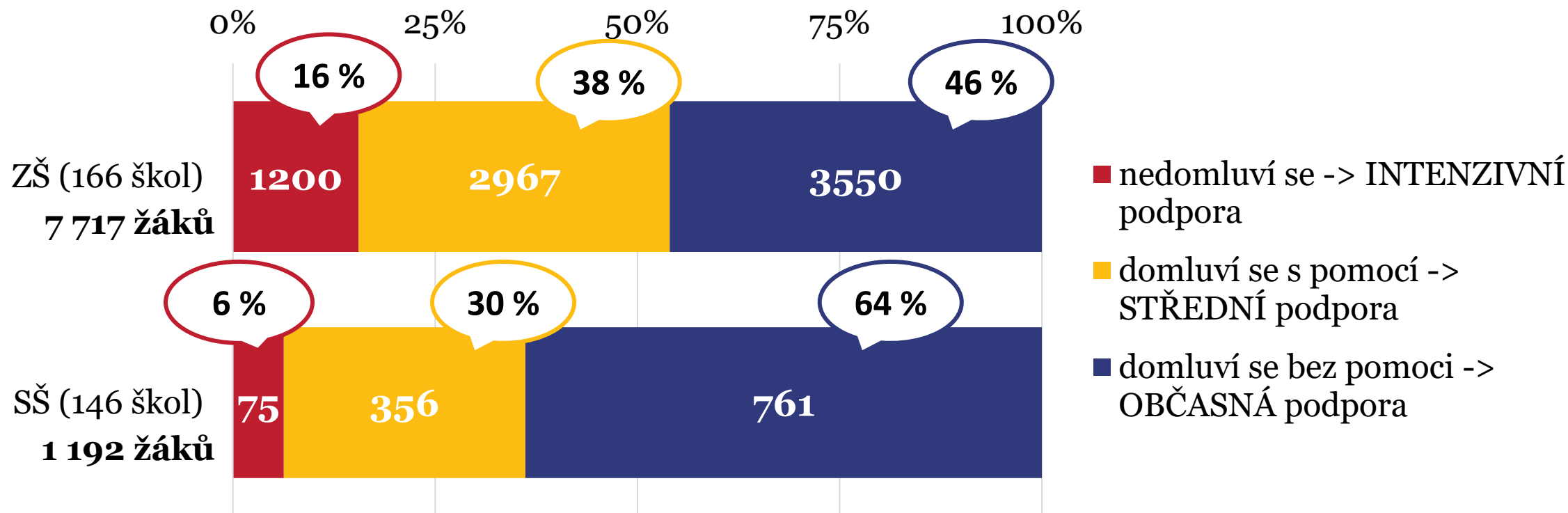
ZŠ	Zúčastněné ZŠ	Žáci cizinci*	% žáků cizinců	Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny*	% žáků s NZČ
Hl. m. Praha	166	12 552	17,5%	7 717	10,7%
5 krajů	724	22 251	9,8%	14 236	6,3%

SŠ	Zúčastněné SŠ	Žáci cizinci*	% žáků cizinců	Žáci s nedostatečnou znalostí češtiny*	% žáků s NZČ	Obor	cizinci	NZČ
Hl. m. Praha	146	4 420	7,4 %	1 192	2,0 %	Gymnázia	5,4 %	1 %
ČR	990	17 340	4,2 %	7 263	1,8 %	Maturitní	7,8 %	2,2 %
						Nematuritní	12,4 %	4,2 %

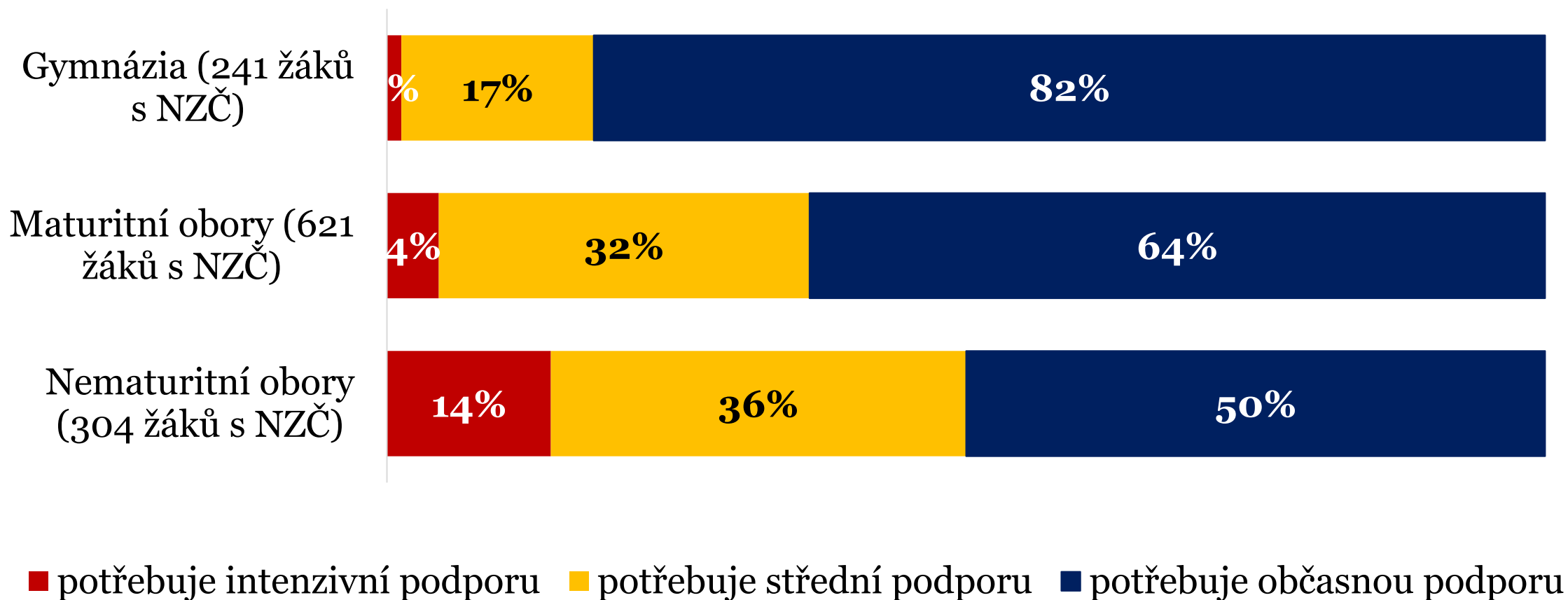
Zdroj dat: *počty žáků s nedostatečnou znalostí češtiny vycházejí z výzkumného šetření v ZŠ (jaro 2024) a SŠ (jaro 2025)

*počty žáků cizinců vycházejí z data MŠMT (jaro 2024 a podzim 2024)

Jak žáci umějí česky a jakou jazykovou podporu potřebují?

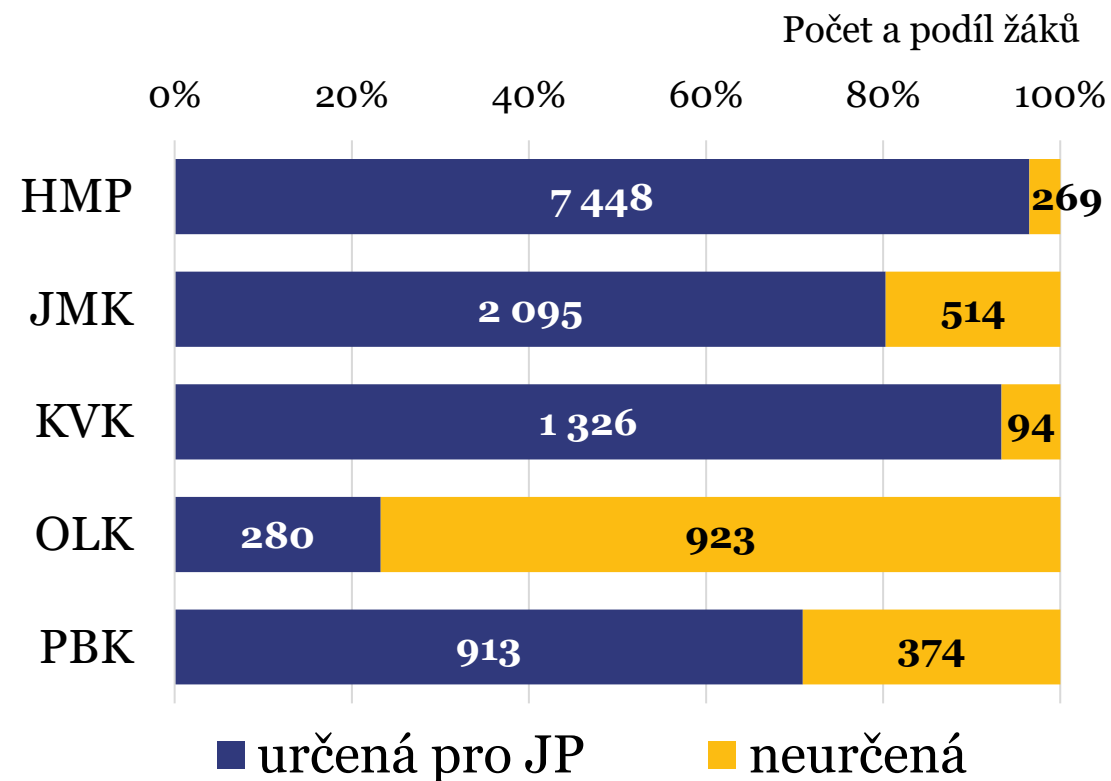

Jak žáci umějí česky a jakou podporu potřebují – podle oborů SŠ

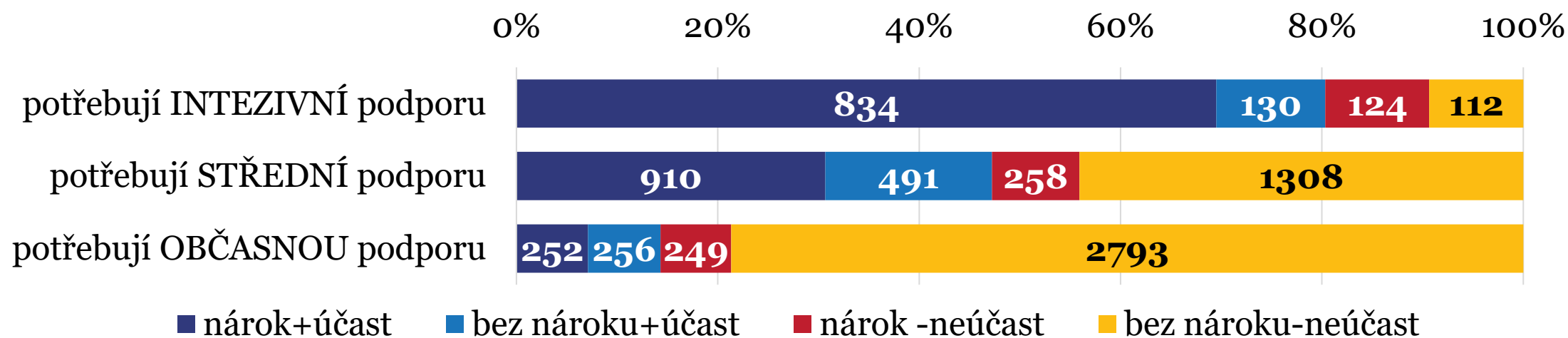
Počty žáků s nedostatečnou znalostí češtiny v určených a neurčených ZŠ

- Jazyková příprava podle §20 ŠZ probíhá ve školách **určených pro jazykovou přípravu**.
- Praha **určila pro jazykovou přípravu 67 % škol, do kterých chodili žáci cizinci** – což bylo nejvíce ze sledovaných krajů.
- Tím pádem se jí dobře podařilo „pokrýt“ určenými školami populaci žáků s nedostatečnou znalostí češtiny.

Nárok na JP a účast na ní v ZŠ

- **Nárok na jazykovou přípravu** podle §20 školského zákona mělo v Praze ve š.r. 2023/24 **34 % žáků s nedostatečnou znalostí češtiny**.
- Jazykové přípravy se **účastnilo 37 % žáků s nedostatečnou znalostí češtiny**. Do existujících jazykových skupin tedy byli přiřazováni i žáci bez nároku na JP.
- Školy podporovaly žáky i dalšími způsoby, zejména poskytovaly skupinové a individuální doučování a podporu ze strany asistenta.

Typy podpory žáků v SŠ podle úrovně znalosti češtiny/míry potřebné podpory

- **Střední školy využívaly k podpoře žáků častěji jiných nástrojů**, než jsou systémová jazyková příprava nebo podpůrná opatření. Zejména doučování češtiny jako cizího jazyka v době mimo vyučování ve škole; doučování v odborných předmětech; úprava výuky, např. větší názornost, použití obrázků; úprava hodnocení žáka/žákyně.

